

Entrevista Catherine Millet Escriptora francesa

“És més difícil escriure sob

Text: **Àlex Vicente**

El seu despatx, situat en un barri poc transitat de la Rive Gauche de París, té un rebedor presidit per una inscripció en lletres blanques sobre fons vermell: “*Tout va bien*”. Tota una filosofia de vida per a Catherine Millet, nascuda a la perifèria oest de la capital francesa fa gairebé 62 anys, que apareix a l'altra banda de la porta amb aspecte de dona elegant i sofisticada, dotada d'un riure contagiós i d'una actitud determinadament positiva, que pot sorprendre si es coneixen els passatges més foscos de la seva biografia.

L'existència d'aquesta crítica d'art, directora de la prestigiosa revista *Art Press* des del 1972 i especialista en Dalí i Yves Klein, va capgirar-se amb la publicació de *La vida sexual de Catherine M.*, en què va decidir donar detalls sobre una llarga llista d'experiències eròtiques amb una multitud de parelles, amics i companys. A banda de provocar un enorme escàndol, Millet va vendre prop de tres milions d'exemplars a França i va ser traduïda a més de quaranta de llengües.

Nou anys més tard, Millet torna amb *Gelosia, l'altra vida de Catherine M.* (Empúries/Anagrama), continuació d'aquell polèmic volum, en què l'autora aposta per explicar el revers d'aquella vida hedonista. Millet deixa clar que la seva vida no ha sigut una simple successió d'experiments al llit, sessions de sexe en grup i masturbació a porta tancada. Es tracta d'un relat dolorós en què Millet analitza l'atac patològic de gelosia que va patir en descobrir que el seu marit, l'escriptor Jacques Henric, tenia una vida sexual tan activa com la seva, però amb noies substancialment més joves.

El primer llibre va venir acompanyat d'una enorme polèmica. Nou anys més tard, ¿no és esgotador haver-se de justifi-

car permanentment sobre el que va escriure?

Una mica, tot i que intento prendre-m'ho amb sentit de l'humor. I també amb certa responsabilitat. Assumeixo totalment el que escric, o sigui que no m'importa haver-me d'explicar. A més, reconec que m'agrada que els mitjans s'interessin tant per mi. I no només per egocentrisme -no ens enganyem: a tothom li encanta veure el seu nom publicat al diari-, sinó també perquè l'interès dels altres per les meves històries em fa sentir més lleugera. És com si els meus problemes pesessin menys, com si ja no en fos l'única responsable.

L'han acusat de fer provocació gratuïta.

No hi estic d'acord. Entenc que es pugui interpretar com una provocació, perquè escric sobre temes que per a moltes persones són autèntics tabús. Però, si fos una provocadora, la finalitat d'escriure seria la provocació en si. I em sembla que no és el cas. El que vull és expressar coses que encara no s'han dit sobre certs temes. Em considero una avantguardista. En el camp de l'art, l'avantguarda suposa inventar coses que encara no existeixen. És exactament el que provo de fer.

L'han tractat de nimfòmana i exhibicionista.

És una acusació ridícula. Per començar, no sóc exhibicionista. El que sóc és narcisista [riu]. Alguns insults fins i tot em fan riure. Fa uns anys un crític francès em va acusar de patir prognatismo, la malaltia que et deixa la mandíbula com un simi. Em va fer bastanta gràcia. Prefereixo riure que plorar. A més, aquest tipus d'insults diuen més del que els formula que de la suposada víctima.

¿No hi ha cap crítica que li faci mal?

Aquest tipus de crítiques solen anar dirigides a la petita part de mi que projecto en els meus llibres. Ataquen el personatge i no l'escriptora. I jo em miro aquest personatge amb certa distància. Les crítiques que em fan mal són les que fan referència a la forma i a l'estil. Quan m'acusen de fer servir figures d'estil massa fàcils,

em fa molt de mal. Si només m'ataquen pel meu aspecte físic o per coses que no són certes, no m'afecta gens ni mica.

¿Diria que una de les claus del seu èxit és que, tot i relatar experiències extremes, el lector s'ha identificat amb vostè?

No vull generalitzar la meua experiència individual. Només aspiro a parlar d'un tema que conec molt bé, del qual em sento autoritzada a parlar amb total llibertat: jo mateixa. Però no negaré que aquest fenomen d'identi-

ficació es produeix sovint i que em resulta apassionant. M'interessa molt descobrir l'opinió dels lectors, les seves històries personals. I és que, com sempre dic, el narcisisme no impedeix estimar i interessar-se pels altres [riu]. Quan vaig publicar *La vida sexual de Catherine M.*, vaig rebre moltes cartes de lectors que sentien que algú els comprenia per primera vegada a la vida. I això encara s'ha accentuat més amb aquest llibre sobre la gelosia. L'experiència de la gelosia és més universal que l'experiència

sexual, que és més variable en funció de la persona.

Per què va sentir la necessitat de parlar d'aquest atac patològic de gelosia?

Perquè em semblava que el primer llibre no estava acabat del tot. Quan *La vida sexual de Catherine M.* va aparèixer, molta gent em va comentar coses com: “Quina sort que tens, d'haver viscut amb tanta llibertat, perquè així no hauràs patit cap mena de gelosia”. Em va semblar una percepció una mica injusta, perquè

...re gelosia que sobre sexe”

PHILIPPE WOJAZER / REUTERS

Com a escriptora, aquest ha estat un llibre més exigent

La gelosia és més universal que el sexe mateix

no era real. Em vaig convèncer que havia d'explicar la veritat per no donar una imatge distorsionada de la llibertat sexual. Em vaig dir que, si volia ser una persona honesta, havia d'explicar que jo també havia sigut gelosa. I molt.

La seva crisi va començar quan va descobrir que el seu marit tenia relacions amb noies més joves. Si les amants haguessin tingut la seva edat, la gelosia hauria sigut menys intensa?

L'edat era un factor molt important. Però no per l'aspecte físic,

tot i que al llibre reconec que em vaig plantejar fer-me la cirurgia estètica, que deu ser el clixé per excel·lència. En tot cas, l'autèntic problema no era aquest, sinó el fet que la joventut de les seves amants provocava que es creés entre ells una relació força paternal. I jo, tot i no haver-m'ho reconegut mai a mi mateixa, també aspirava a mantenir una relació paternal amb el meu marit, per assumptes que potser tenen a veure amb la meua infantesa [la seva mare es va suïcidar i el seu germà va morir en un accident].

Sense saber-ho, jo també esperava això d'en Jacques, però ell mai no m'ho havia volgut donar. Segurament, perquè ell creia que jo ja era prou adulta i independent. Quan li exposava el meu dolor, li deia que volia que m'agafés i em consolés com una nena petita. Evidentment, ell no ho entenia i no em donava el que jo volia.

Com es va adonar que desitjava aquesta protecció paternal?

La psicoanàlisi em va ajudar molt, així com l'escriptura. La psicoanà-

lisi pot ser molt útil, però durant un període de temps determinat. Mai he sigut partidària d'eternitzar-ho. Arriba un moment en què has de saber sortir-ne, si no vols acabar-hi reclòs tota la teua vida, com li passa a moltíssima gent. L'escriptura em va ajudar a sortir-ne, a trobar una continuació del procés que havia engegat psicoanalitzant-me.

¿Va tenir por que ell l'acabés abandonant?

No, tota aquesta crisi no va tenir res a veure amb l'amor. Contràriament a la majoria d'històries de gelosia i infidelitat, mai no ens vam plantejar deixar-ho estar. El lligam d'amor que ens uneix mai no va ser posat en dubte per cap dels dos. Mai vaig tenir por que m'abandonés. Es tractava més aviat d'un instint de possessió sexual, que no tenia cap mena de sentit en el context de llibertat total que havíem acordat en les nostres relacions.

Fins a la meitat del llibre no reconeix que les seves reclamacions no tenen sentit, quan el seu marit li recorda que vostè té una vida sexual igual d'activa.

Ja sé que costa de creure, però no me'n vaig adonar fins al cap de molts mesos. Em va costar molt entendre que el que jo li reclamava era completament irracional. La gelosia fa que ens tornem cecs. En el meu cas, es va tornar una obsessió. Tota la meua vida estava dominada per aquest sentiment. Va ser un trastorn neuròtic, histèric.

¿És impossible escapar de la gelosia?

No vull generalitzar, però per a mi sí que resulta impossible, potser perquè no sóc capaç d'aplicar els preceptes de la meua moral a la meua vida sentimental. La meua moral es fonamenta en la llibertat sexual, però en el fons de mi mateixa detecto sentiments i pulsions que no sóc capaç de controlar del tot.

¿És més complicat parlar de sexe o de gelosia?

Les dues coses són extremadament difícils, pel fet que són temes que sovint s'escapen de la racionalitat. I tot el que és irraci-

onal és difícil de descriure. Però diria que la gelosia és un tema encara més complicat que el sexe. Com a escriptora, aquest ha sigut un llibre més exigent per a mi. Els sentiments que havia de desenterrar eren molt més dolorosos i m'obligaven a ser molt acurada amb la llengua. Quan tenim sentiments tan intensos, costa expressar-se adequadament. Quan vaig tenir aquesta crisi, vaig intentar solucionar aquest problema parlant amb en Jacques. Però aquests intercanvis orals eren molt frustrants i em semblava que no servien de res. Sentia que ell no m'entenia i que jo no l'entenia a ell. Quan tenim aquests tipus de problemes de parella, en parlar solem sentir una incomprensió total. Quan experimentem coses tan fortes, les nostres paraules no són prou precises per descriure el que sentim. Sovint ens deixem portar i diem coses que acabem lamentant. En canvi, quan escrivim un llibre, ens podem permetre passar-nos hores buscant el vocabulari adequat. Som capaços d'expressar-nos amb més exactitud. Escriure aquest llibre ha sigut molt útil, en aquest sentit.

Va dir que el primer llibre es dirigia, en especial, a les dones. Aquest també?

No, aquest no té un destinatari en concret. Tothom pot entendre i compartir l'experiència que explico. La prova és que hi ha tants homes com dones que m'escriuen per parlar-me'n. És un llibre més personal, que respon a la necessitat d'entendre el que m'estava passant en aquell moment. En Jacques no deixava de repetir-me: "És increïble que una dona com tu estigui tan gelosa". I jo hi estava d'acord, però no podia impedir-ho. Era superior a mi. Després d'escriure el llibre, encara no dispo de una explicació plenament satisfactòria, però com a mínim tinc alguns embrions de resposta.

El seu marit l'ha llegit?

I tant! En Jacques és el meu primer lector. Sempre li ensenyo tot el que escric. Quan se'l va acabar, només em va dir una cosa: que aquest llibre estava molt més ben escrit que el primer.*